

ABSTRAKT

Univerzita Karlova, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra	Katedra sociálnej a klinickej farmácie
Kandidát	Barbora Čavajdová
Vedúci diplomovej práce	PhDr. Eva Švarcová, Ph.D.
Názov diplomovej práce	Psychosociálna záťaž farmaceutov I.

Úvod: Vykonávanie povolania v lekárni ako farmaceut môže vyvolať záťaž a stres. Hlavnou náplňou práce je výdaj liekov, kde je potreba množstvo pozornosti a zodpovednosti. S vyvolaným stresom a pôsobením stresorov dochádza k pocitom únavy, ktoré sa po odpočinku vytratia. Pracovné podmienky sú dôležitým faktorom, ktoré majú vplyv na celkový psychický aj fyzický stav farmaceuta.

Cieľ práce: Cieľom práce bolo zhodnotiť mieru únavy farmaceutov analýzou pracovných podmienok a na základe výsledkov odporučiť návrhy na zlepšenie zdravotného stavu a pracovných podmienok.

Metóda: Metóda bola založená na dotazníkovom prieskume, kde farmaceuti odpovedali na mieru únavy v oblasti subjektívnych pocitov únavy, zrakových problémov a problémov spojenými s pohybovou sústavou. Dotazníky vyplňovali farmaceuti z reťazových a nezávislých lekární, následne sa výsledky porovnávali. Z 200 dotazníkov sa mi vrátilo 160 plne vyplnených a výsledky boli vyhodnotená v programe Microsoft Office Excel.

Výsledky: Výsledky sú vyhodnotené z vyplnených dotazníkov v počte 160. 90,63% účastníkov pociťuje silný pocit únavy súvisiaci s ťažkými nohami. 81,88% účastníkov pociťuje mierny pocit, kedy by si najradšej ľahli, 81,25% má mierny pocit, že ich pohyby sú stuhnutejšie a neohrabanejšie, vysoké percento miernej únavy prislúcha bolesťami v krížoch, a to konkrétne 77,50% . Až 68,75% účastníkov má mierny pocit sucha v ústach a 61,25% má mierny pocit, že stráca sebaistotu a sebadôveru. Celkový pocit zrakovej únavy sa prejavil u 85% respondentov z čoho až 80% pociťuje túto únavu denne alebo takmer denne. Intenzívnosť tejto únavy je percentuálne pomerne vyrovnané. U 42,65% sa problémy vytratia až po spánku a u 35,29% táto zraková únava trvá stále. Bolesť hlavy sa u 28,13% objavujú zriedka, u 5% raz týždenne a u 21,25% denne alebo takmer denne. Intenzívnosť bolesti udalo 57,47% ako znateľnú bolesť.

Prejavy bolesti hlavy zmizne väčšine hneď po práci alebo večer. Posledným prejavom je bolesť, tlak a pichanie v očiach a v 45% buď zriedka alebo raz týždenne. 51,39% pociťuje túto bolesť ako nepatrnú a 47,22% ako znateľnú. Tieto prejavy odznejú buď hneď po práci, alebo po spánku. Najväčšie percentuálne zastúpenie problému pohybovej sústavy súvisí s bolesťou, tlakom a stuhnutím nôh, kde má tento pocit denne alebo takmer denne až 81,88% farmaceutov. V 65,38% je tento pocit znateľný a v 65,38% sa tento problém vytratí až večer. Vo veľkom percentuálnom zastúpení bola aj bolesť v oblasti šije, krížov, ale aj mierne opúchanie nôh. Celkový pocit telesnej únavy sa prejavuje denne alebo takmer denne u 46,25% farmaceutov. Intenzívnosť je percentuálne pomerne vyrovnaná medzi nepatrným a znateľným pocitom. V 66,19% sa táto únava vytratí až po spánku.

Záver: Na základe získaných výsledkov existujú formy únavy súvisiace s vykonávaním povolania farmaceuta. Najviac zastúpené prejavy únavy sa vo viac ako 50% farmaceutov prejavuje v oblasti pohybovej sústavy, v psychickej oblasti, ale aj značná únava zraku. Úprava pracovných podmienok môže zlepšiť pracovný výkon aj zdravotný stav farmaceutov.

Kľúčové slová: záťaž, stres, rizikové faktory, intenzita práce, monotónnosť, sociálne interakcie, diskomfort